

LATVIJAS
PAŠVALDĪBU
SAVIENĪBA

**"NACIONĀLĀS INDUSTRIĀLĀS POLITIKAS
PAMATNOSTĀDNES 2021.-2027.GADAM"**

DR.OEC. ANDRA FELDMANE

PLĀNOTAIS FINANSĒJUMS NĀKAMĀS PAAUDZES ES

Palīdzība dalībvalstīm
atgūties un no krīzes
izkļūt stiprākām

**Atveseļošanas un noturības
mehānisms:** 672,5 miljardi EUR
(aizdevumi – 360 miljardi EUR, granti –
312,5 miljardi EUR)

Mehānisms: granti un
aizdevumi, īstenojot dalībvalstu
atveseļošanas un noturības
plānus, kas izveidoti atbilstīgi
Eiropas semestra mērķiem (arī
tiem, kas attiecas uz zaļo
pārkārtošanos, digitalizāciju un
valsts ekonomikas noturīgumu)

"REACT-EU" - atveseļošanas
palīdzība kohēzijas un Eiropas
teritorijām: 47,5 miljardi EUR

Mehānisms: elastīgas kohēzijas
politikas granti pašvaldībām,
slimnīcām, uzņēmumiem ar
dalībvalstu vadošo iestāžu
starpniecību. Nav
nepieciešams valsts
līdzfinansējums

Taisnīgas pārkārtošanās fonds
(TPF): 10 miljardi EUR

Lauku attīstība: 7,5 miljardi EUR

Ekonomikas
stimulēšana un privātu
investīciju atbalstīšana

"InvestEU": 5,6 miljardi EUR

Mehānisms: ES budžeta
garantijas sniegšana investīciju
projektu finansējumam no EIB
grupas un valsts attīstību
veicinošām bankām

Mācīšanās no krīzes un
Eiropas stratēģisko
problēmu risināšana

"rescEU": 1,9 miljardi EUR

Mehānisms: dotācijas un
iepirkums, ko pārvalda Eiropas
Komisija

"Apvārsnis Eiropa": 5 miljardi EUR

Finanšu ministrija

ES investīcijas 2021.–2027. gada plānošanas periodā

ES ATVESEĻOŠANĀS FINANSĒJUMS

2,49 mljrd. €
grantos

Programma
REACT-EU*
(papildus finansējums
Kohēzijas politikai
2014 – 2020)

272 mlj. €

Kopējā
lauksaimniecības
politika –
lauku attīstība***

85 mlj. €

Atveseļošanās
un noturības
mehānisms**

2,02 mljrd. €

Taisnīgas
pārkārtošanās
fonds*

108,68 mlj. €

ES DAUDZGADU BUDŽETS

8,01 mljrd. €
grantos

Taisnīgas
pārkārtošanās
fonds*

84,53 mlj. €

Kohēzijas
politikas
fondi****

4,64 mljrd. €

Kopējā
lauksaimniecības
politika –
tiešmaksājumi***

2,48 mljrd. €

Kopējā
lauksaimniecības
politika –
lauku attīstība***

848 mlj. €

10,53 mljrd. €
grantos

2,48 mljrd. €
aizdevumos

* FM indikativie aprēķini, tiek gaidīti EK oficiālie aprēķini

** FM indikativie aprēķini faktiskajās cenās veikti, balstoties uz fondu finansējuma sadalījumu pa gadiem EK priekšlikumos. Finansējuma sadalījums pa gadiem var mainīties, kas attiecīgi ietekmē faktiskajās cenās izteiktās summas (EK oficiālie aprēķini paziņoti tikai 2018. gada cenās)

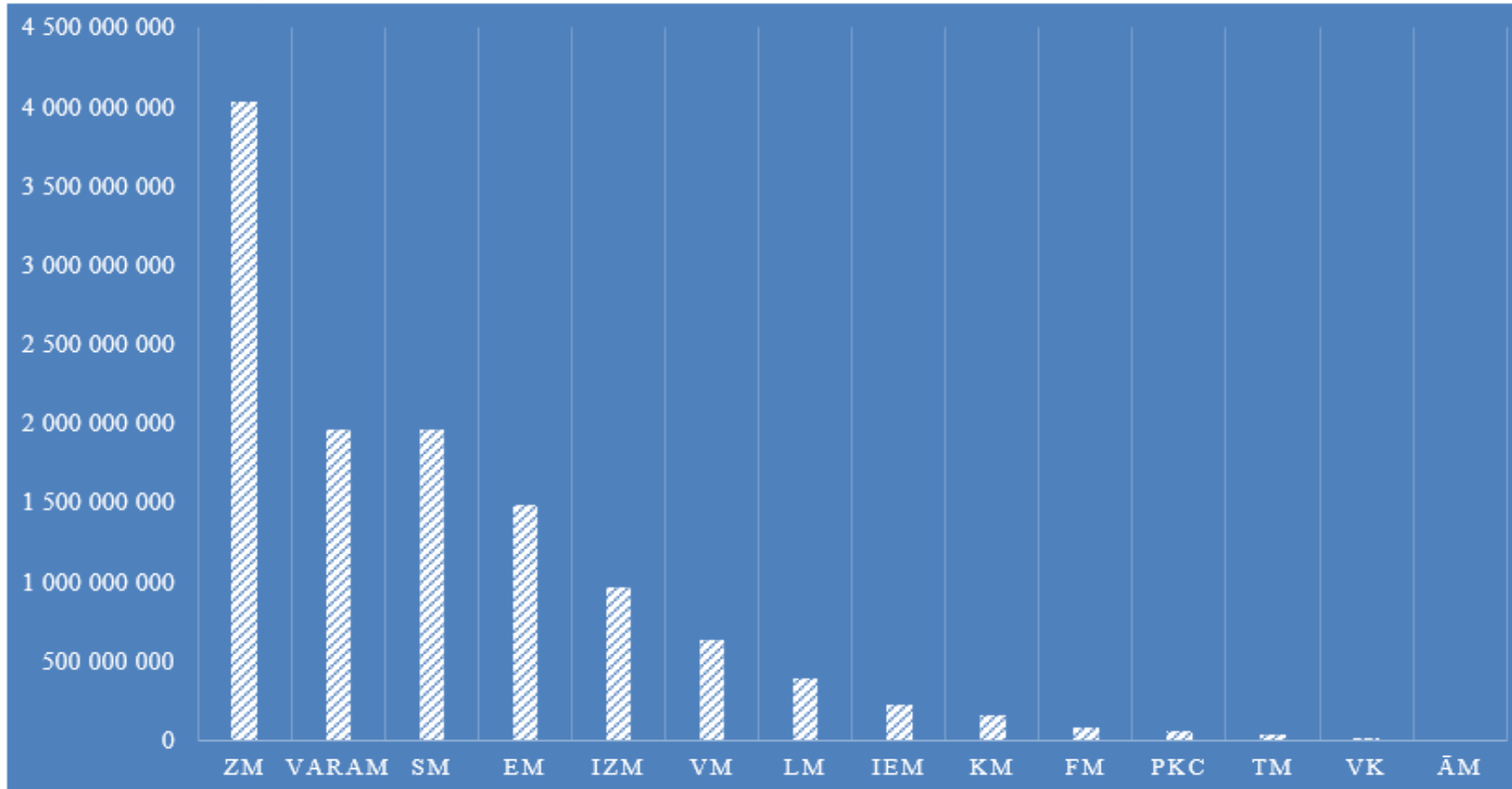
*** EK oficiālie aprēķini, ZM dati

**** FM aprēķini par kopējo Kohēzijas politikas fondu aploksni, EK oficiālie aprēķini par programmējamo Kohēzijas politikas fondu aploksni – 4,61 mljrd. EUR

Finanšu ministrija

Plānotā finansējuma sadalījums pa resoriem (visi ES resursi)

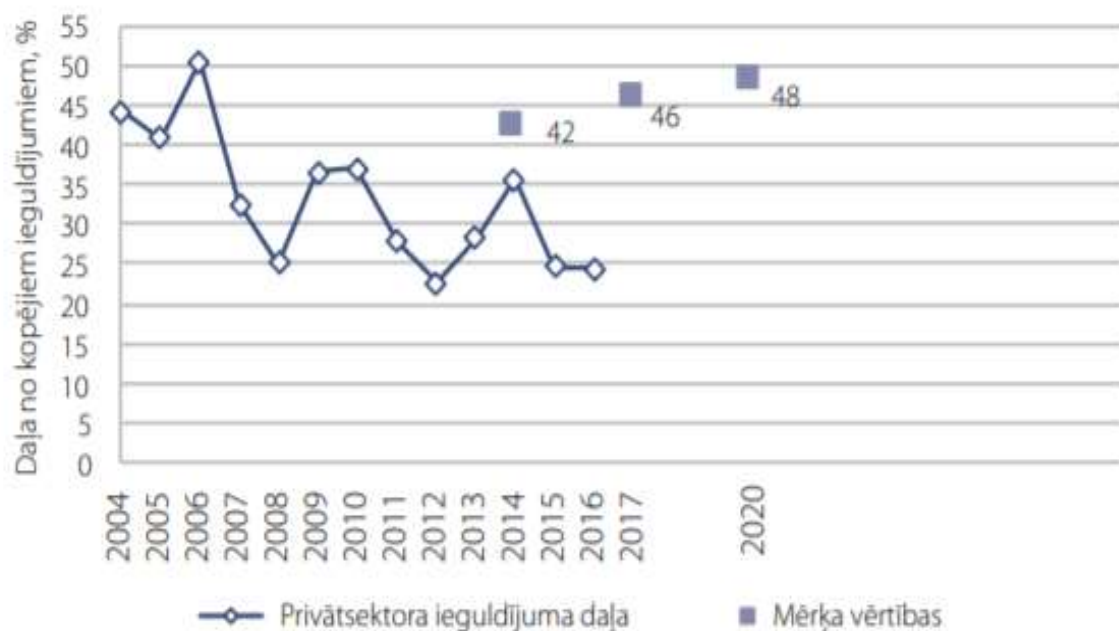

**Norvēģijas finanšu
instrumenti?**

**Emisijas kvotu
izsolišanas instrumenta
EKII 580 milj. euro
apmērā ?**

NAP izvērtējums 2019.gadā

Publiskā un privātā sektora ieguldījums pētniecībā un attīstībā %

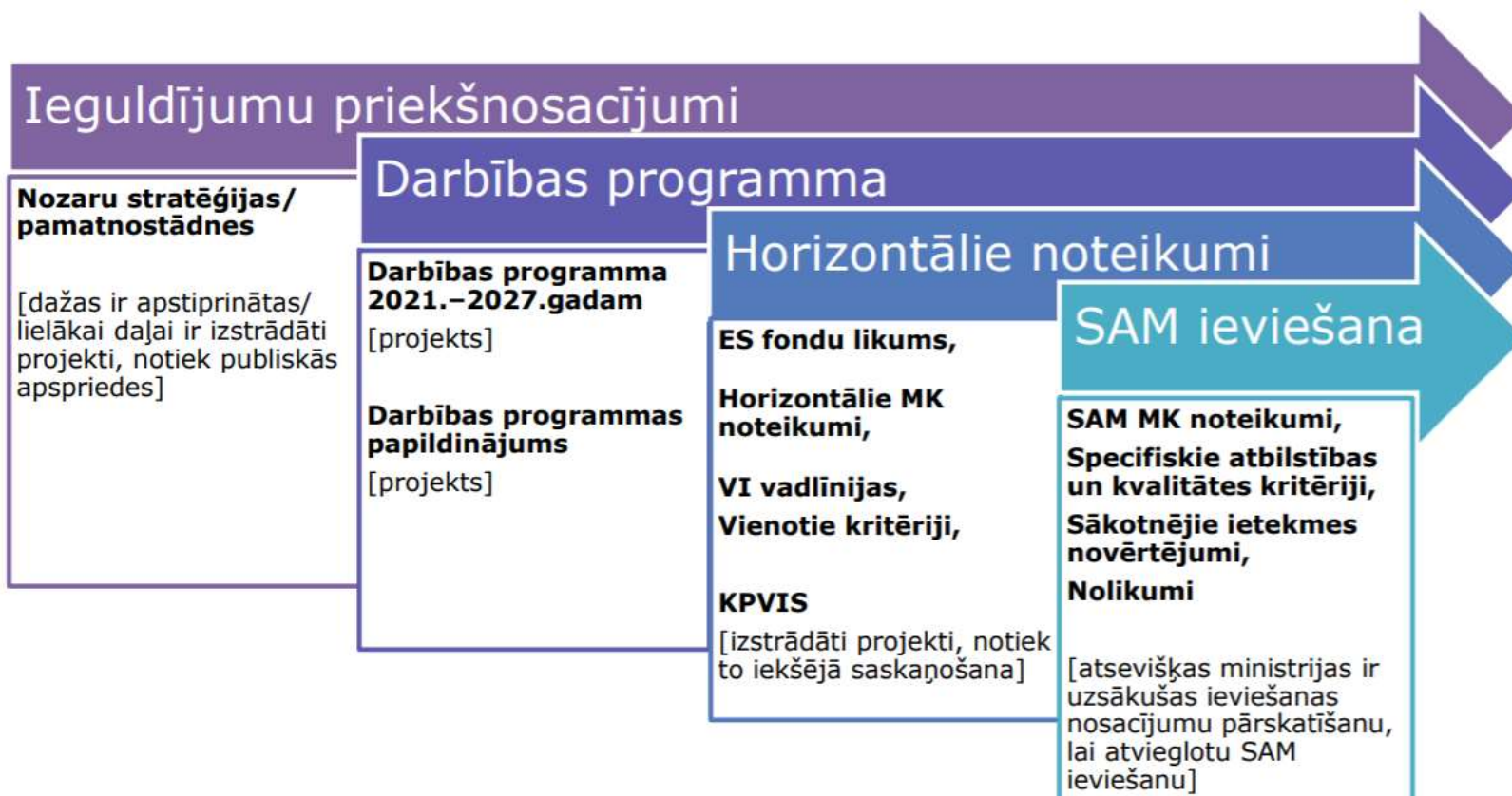
Atjaunojamo energoresursu īpatsvars kopējā enerģijas galapatēriņā, %

Finanšu ministrija

Gatavošanās darbības programmas 2021-2027 investīciju uzsākšanai

Ekonomikas ministrija

MĒRĶIS – EKONOMIKAS STRUKTŪRAS UN BIZNESA MODEĻU MAIŅA

DIGITALIZĀCIJA

PRASMES

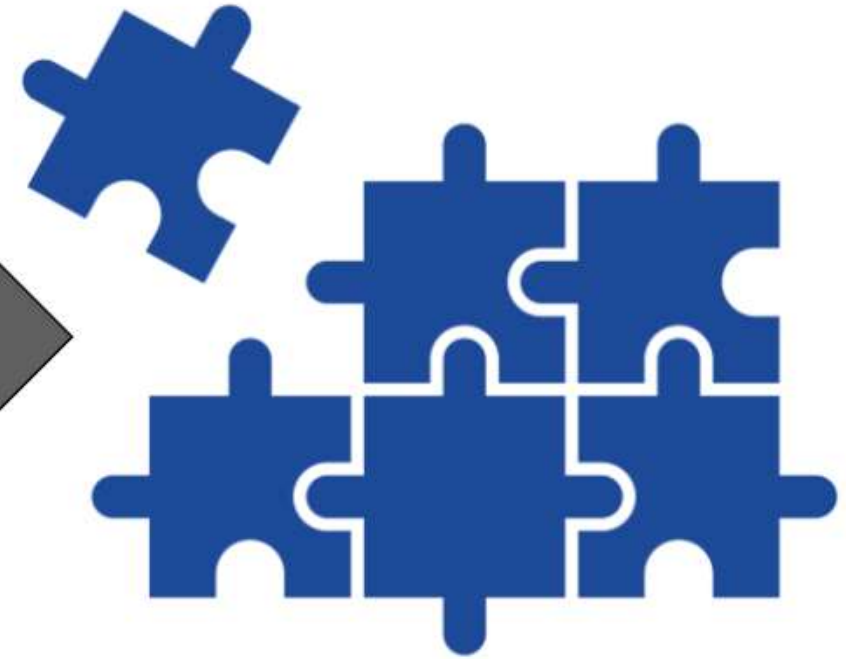
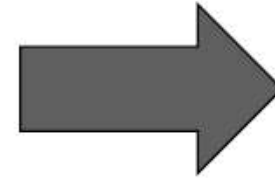
INDUSTRIĀLĀS TERITORIJAS

INOVĀCIJA

REĢIONĀLĀ ATTĪSTĪBA

EKONOMIKAS IZAUGSMES PARADIGMA

– fokuss no darbietilpīgas un resursu ietilpīgas ekonomikas uz zināšanu un tehnoloģiju ietilpīgu ekonomiku

EM plānotās RFF reformas ietvars

21 - 27

14-20

KOMPETENCES CENTRI

- Projektu atlase
- Atlases administrācija
- Projektu īstenošanas uzraudzība

KLASTERI

- Internacionalizācija;
- Mārketingi;
- Pieredzes apmaiņa;
- Cita veida sadarbības veicināšana

Reformas ietvaros zem LIAA centralizē RIS3 INOVĀCIJU KLASTERUS

- Projektu finansēšana pamatojoties uz RIS3 ilgtermiņa stratēģiju
- Projektu novērtēšanas administrācija;
- Projektu īstenošanas uzraudzība
- Internacionalizācija;
- Mārketingi;
- Pieredzes apmaiņa;
- Stratēģijas īstenošanas procesa sekmēšana;
- Cita veida sadarbības veicināšana

ATBALSTS PĀRĒJĀM EKOSISTĒMĀM

Sadarbības tīkli ne RIS3 jomās.

RRF investīcijas- energoefektivitātes uzlabošana

- **Energoefektivitātes uzlabošana daudzdzīvokļu ēkās**
- 4.1.4.4. Energoefektivitātes paaugstināšana dzīvojamās ēkās un resursu efektīva izmantošana (daudzdzīvokļu, privātās un neliela dzīvokļu skaita ēku kompleksos **163 milj.eur**;
- **Energoefektivitātes uzlabošana pašvaldību ēkās**
- 4.1.4.5. Energoefektivitātes paaugstināšana valsts ēkās. Energoefektivitātes uzlabošanas, viedas energovadības un atjaunojamo energoresursu izmantošanas pasākumi valsts īpašumā esošajās ēkās **104,4 milj.eur**;

NIP 4.UZDEVMS: 4.1.4. Veicināt mājokļu pieejamību

- 4.1.4.1. Sociālo mājokļu pieejamība īpaši nelabvēlīgā situācijā esošām personām, t.sk. bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem pēc pilngadības sasniegšanas, sekmējot vienlīdzīgas iespējas iesaistīties darba tirgū un uzlabojot profesionālo mobilitāti- 60,9 milj.eur;
- 4.1.4.2. Atbalsts ilgtspējīgu, zemu būvniecības un ekspluatācijas izmaksu mājokļiem primāri teritorijās ar jaunu darba vietu potenciālu- 50,0 milj.eur
- 4.1.4.3. Atbalsts privātpersonām mājokļa iegādei vai būvniecībai- 27,5 milj.eur

Iztrūkts īre māju būvniecības aktivitāte

MĒRĶIS

INDIKATĪVAIS FINANSĒJUMS

ATBALSTA INSTRUMENTI

REĢIONĀLAIS TVĒRUMS

PROJEKTU IEVIEŠĒJS

SAGAI DĀMAIS REZULTĀTS

Atbalsts mājokļu būvniecībai uz tirgus nosacījumiem

Veicināt privātās investīcijas jaunu mājokļu būvniecībā vai esošu ēku rekonstrukcijā, lai palielinātu kvalitatīvu mājokļu piedāvājumu iegādei vai īrei

40 milj. EUR

Finanšu instruments (garantija) jaunu daudzdzīvokļu māju būvniecībai

Garantija komercbankas aizdevumam:
Rīgā un Pierīgā – līdz 50%
Reģionos – līdz 80%

Jebkurš nekustamo īpašumu attīstītājs

~3500 jaunu, kvalitatīvu mājokļu

Atbalsts izmaksu ziņā pieejamu īres mājokļu būvniecībai

Veicināt īres mājokļu pieejamību mājsaimniecībām ar nepietiekamiem ienākumiem (kas nav maznodrošinātās vai trūcīgās personas)

120 milj. EUR

Ilgtermiņa aizdevums ar zemu procenta likmi

Noteikta reģionālā kvota

Jebkurš nekustamo īpašumu attīstītājs

~2500 jaunu izmaksu ziņā pieejamu īres mājokļu

Sociālo mājokļu būvniecība un atjaunošana

Atbilstoša mājokļa pieejamība iedzīvotājiem ar viszemākajiem ienākumiem

70 milj. EUR

Dotācija 70% apmērā no attiecināmajām izmaksām

Atjaunošana - teritorijās ar rindu uz sociālo mājokli

Jaunu būvniecība – teritorijās ar rindu un kur notiek vai tiek plānota uzņēmējdarbību un nodarbinātību veicinošu projektu īstenošana

Pašvaldība

~2000 sociālie mājokļi

leguvums

- 4.4.2.1. Viedās pašvaldības. Jaunu un inovatīvu risinājumu attīstīšana pakalpojumu nodrošināšanai pašvaldībās – viedās pašvaldības (kompleksi risinājumi, kombinējot ieguldījumus infrastruktūrā ar IKT, videi un klimatom draudzīgiem risinājumiem) **VARAM 18,2 milj.eur**

Iepriekšējā redakcija

4.2.1.3.2. Atbalsts industriālo zonu izveidei reģionos, kas izmanto atjaunīgo energoresursu izmantošanu produktu ar augstu pievienoto vērtību ražošanu, nodrošinot klimatneitralitātes mērķu sasniegšanu	120 000 000	0	0	0	0	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000
---	--------------------	----------	----------	----------	----------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

4.3.6.1. Infrastruktūra uzņēmējdarbības atbalstam	156 600 000	0	0	0	0	26 100 000	26 100 000	26 100 000	26 100 000	26 100 000	26 100 000
Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošana**	156 600 000	0	0	0	0	26 100 000	26 100 000	26 100 000	26 100 000	26 100 000	26 100 000

Jaunā redakcija

4.3.5.1. Infrastruktūra uzņēmējdarbības atbalstam	156 600 000	0	0	0	0	26 100 000	26 100 000	26 100 000	26 100 000	26 100 000	26 100 000
21.Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	156 600 000	0	0	0	0	26 100 000	26 100 000	26 100 000	26 100 000	26 100 000	26 100 000
Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošana**	156 600 000	0	0	0	0	26 100 000	26 100 000	26 100 000	26 100 000	26 100 000	26 100 000

Nacionāla ekosistēma – Zaļā kursa inovācijas

LPS identificētais risks/ iespējas

- Lai sasniegtu Zaļā kursa mērķus, ir vajadzīgas ievērojamas **investīcijas**. EK ir aprēķinājusi, ka 2030. gada klimata un enerģētikas mērķu sasniegšanai būs nepieciešami 260 miljardi euro ikgadējas papildu investīcijas, kas ir aptuveni 1,5 % no 2018. gada ES iekšējā kopprodukta;
- Ļoti intensīvas konkurences apstākļos sadarbībā ar Latvijas zinātniekiem un publisko sektoru ir jāattīsta **sava industrija** zaļā kursa mērķa sasniegšanai;
- Zaļā kursa uzstādījums pieprasa stiprināt viedās specializācijas virzienu – viedā enerģētika, transports (uzlādes infrastruktūra kā nejaušinas princips) un aprites ekonomika;
- Sagādāt tīru un drošu enerģiju par pieņemamu cenu, pastiprināti pievērst uzmanību energosistēmu dekarbonizācijai, pāreja uz tīru enerģiju, enerģētiskās nabadzības riska problēma un viedas infrastruktūras attīstība tie ir daži no Zaļā kursa uzstādījumiem un uzņēmējdarbības konkurētspējas pamatiem- nav enerģētikas kopiena un zaļās industriālās teritorija;
- Latvija nav identificējusi tirgus nepilnību zaļā kursa uzstādījumos, kas dotu pamatu valsts intervencei un zinātnieku iesaistei valsts un pašvaldību uzņēmumos;
- Patreiz nav rīcības plāns kas sadarbībā ar lieliem uzņēmumiem (valsts un pašvaldību uzņēmumi pēc klasifikatora ir lielie uzņēmumi) ļautu attīstīties un izaugt MVU.
- Ekonomikas stimulēšanai nepieciešams MVU atbalsta instruments ar mērķi nodrošināt ilgtermiņa pasūtījumu un kritisko apjomu, lai Latvijas uzņēmumi varētu ieintegreties vērtību ķēdēs.
- NIP neparedz enerģētikas ekosistēmas izveides iespējas, nav mērķēts atbalsts uz pilna cikla inovācijām

LPS piedāvājums “Pašvaldību kompetences centrs zaļā kursa inovācijām”

“Pašvaldību kompetences centrs zaļā kursa inovācijām” mērķis būtu izejot no zaļā kursa uzstādījumiem, kas pieprasa jaunas tehnoloģijas un zaļus risinājumus enerģētikā, transportā, rūpniecībā, izmantot pašvaldības un pašvaldības sabiedriskā pakalpojuma sniedzēja attīstības plānus un infrastruktūru kā pamatu attīstīt inovatīvas ekonomikas transformācijas iespējas. Pašvaldību kompetences centrs sniegtu atbalstu trīs savstarpēji saistītos virzienos, aptverot sarežģītu vērtību ķēdi. Šie virzienu būtu:

- Tehniski ekonomiskā pamatjuma izstrāde inovāciju ekosistēmas izveidei plašākā projekta teritorijā (ietvertu vairākas pašvaldības un vairākus sektorus);
- Inovāciju attīstība un tehnoloģiju praktiska pārneses veidošana;
- Pilna cikla inovācijas procesa nodrošināšana- jauna produkta novešana līdz eksportam;
- Sagatavošana lieliem starptautiskiem zinātniskiem projektiem;
- Tehniski ekonomiskā pamatojuma un inovācijas, tehnoloģiju attīstības finansēšana.

Pašvaldību kompetences centrs zaļā kursa inovācijām

Ekosistēmas/ nišas
identifikācija

Tehniski ekonomiskais
pamatojums vairāku
sektoru kompleksam
risinājumam

Pieprasījuma un piedāvājuma
novērtējums, jaunu produktu un
pakalpojumu identifikācija,
apjoma ekonomika

Publiskais inovāciju iepirkums projekta teritorijā (var būt vairāki
pilotprojekti)

Pilotprojekti ar pašvaldību,
pašvaldību kapitālsabiedrību,
zinātnieku un MVU līdzdalību

MVU tiek nodrošināta ne tikai
pētniecība, bet produktu un
pakalpojumu attīstība, kā arī
testēšanas iespējas saprātīgu cenu
diapozonā

Inovatīvs MVU projekta
teritorijā kas ražo Latvijā

Veicina zināšanu apmaiņu
un jaunu mācību kursu
izveidi universitātēs, jo aug
pieprasījums pēc
specifiskām zināšanām

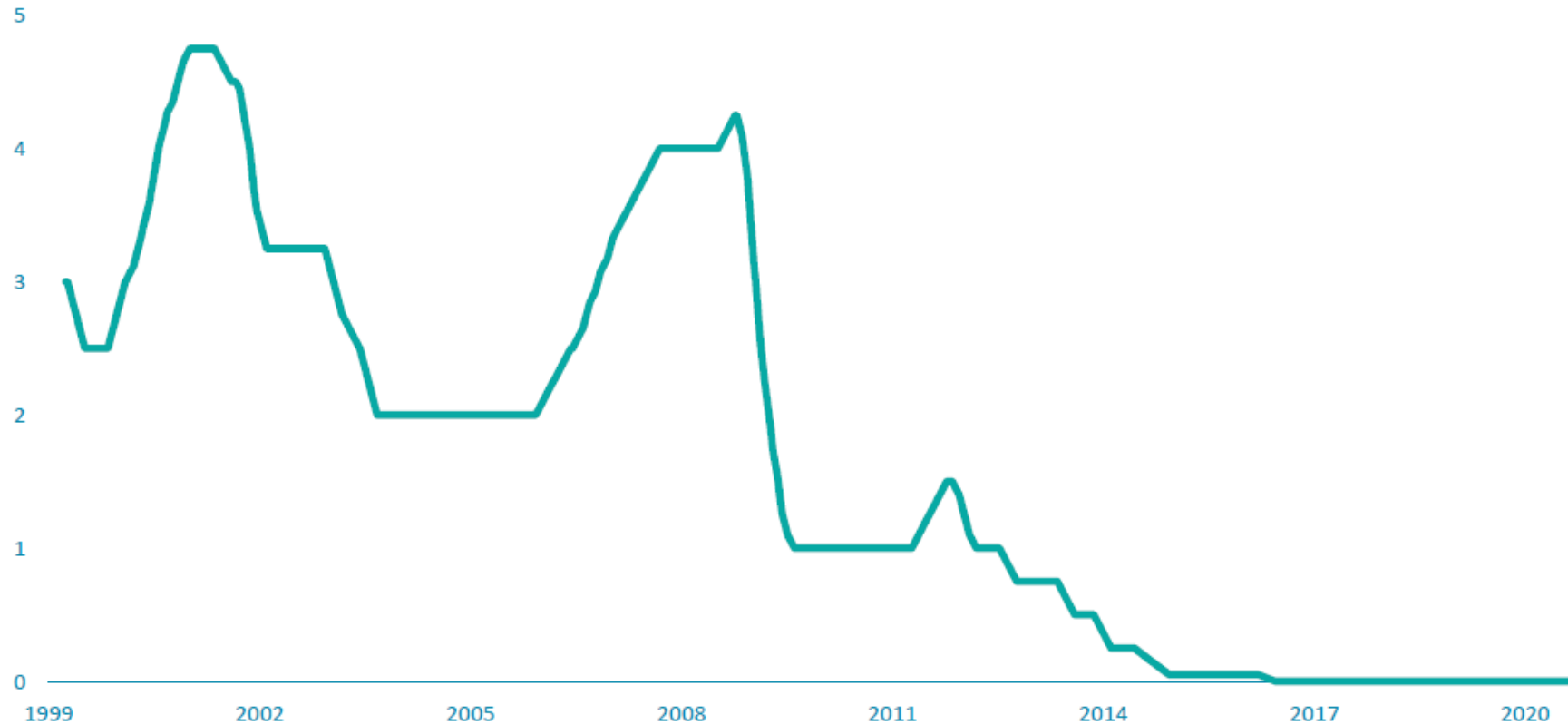
Ekosistēmu izveide pašvaldībās ar ilgtermiņa redzējumu vismaz 20 gadu periodam

Jauns aprites ekonomikas rīcības plāns

Briselē, 11.3.2020

- Būvniecības nozare rada vairāk nekā 35 % no visiem ES radītajiem atkritumiem. Lēš, ka siltumnīcefekta gāzes no materiālu ieguves, būvmateriālu ražošanas, būvniecības un ēku renovācijas rada 5–12 % no visām kopējām valstu SEG emisijām. Lielāka materiālefektivitāte varētu aiztaupīt 80 % šo emisiju.
- Lai pilnībā izmantotu materiālefektivitātes palielināšanas un klimata ietekmējumu samazināšanas potenciālu, Komisija nāks klajā ar jaunu un plašu Ilgtspējīgas būvētās vides stratēģiju.
- būvizstrādājumu ilgtspējas jautājumu risināt Būvizstrādājumu regulas pārskatīšanas ietvaros, tostarp, iespējams, ieviest prasības par reciklētā materiāla saturu konkrētos būvizstrādājumos, ņemot vērā to drošumu un funkcionalitāti;
- veicināt pasākumus, ar ko uzlabo būvju ilgizturību un pielāgojamību saskaņā ar aprites ekonomikas principiem ēku projektēšanā, un izstrādāt ēku digitālos žurnālus;
- publiskajā iepirkumā un ES ilgtspējīga finansējuma satvarā integrētu aprites cikla izvērtējumu, un izvērtēt, cik lietderīgi būtu noteikt oglekļa samazināšanas mērķrādītājus un kāds ir oglekļa uzglabāšanas potenciāls;
- Eiropas zaļajā kursā izziņotā iniciatīva “Renovācijas vilnis”, kas pēc ieceres ļaus ievērojami uzlabot energoefektivitāti ES, tiks īstenota saskaņā ar aprites ekonomikas principiem, jo īpaši tādiem kā optimizēts sniegums aprites ciklā un ilgāks būvju paredzamais kalpošanas laiks

Low interest rates are here to stay?

0%

European Central Bank interest rate, main refinancing operations

Source: ECB

www.lps.lv

@lps_lv

@PasvaldibuSavieniba

PALDIES!

